

ГАННА ЮДКІВСЬКА

Кандидат юридичних наук
Заступник голови Робочої групи ООН з довільних затримань
Віце-президент Європейського товариства міжнародного права
Суддя Європейського суду з прав людини у 2010-2022 роках

ganna@yudkivska.com

+33630817296

НАУКОВО-ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

Даний висновок зроблений щодо практики Європейського суду з прав людини, релевантної для обставин, що розглядаються Касаційним господарським судом у справі 913/266/20 (Боржник - Публічне акціонерне товариство «Українська інноваційна компанія» (скорочена назва ПАТ «УКР/ІН/КОМ», Кредитор - Товариство з обмеженою відповідальністю «ЮС-МЕТАЛЛ»)).

В провадженні Касаційного господарського суду перебувають касаційні скарги ПАТ «Український інноваційний банк» (надалі – «ПАТ «Укрінбанк») в особі в.о. уповноваженої особи ФГВФО на продовження виведення з ринку ПАТ «Укрінбанк» Міхно С.С. (надалі – «Уповноважена особа») та ФГВФО на ухвалу Господарського суду Луганської області від 15.05.2020 року про порушення провадження у справі про банкрутство ПАТ «Українська інноваційна компанія» (далі – «Оскаржувана Ухвала») та постанову Східного апеляційного господарського суду від 10.11.2022 року (надалі – «Оскаржувані рішення»).

В своєму листі від 04.12.2023 №25-12/1750 судова палата для розгляду справ про банкрутство Касаційного Господарського Суду у складі Верховного суду вважала, що з метою розвитку права та формування єдиної правозастосовчої практики щодо правового статусу юридичної особи та процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку, виникла необхідність звернутися до фахівців науково-консультативної ради при Верховному Суді для отримання висновку у цій справі, зокрема щодо наступних питань:

Щодо наявності повноважень у уповноваженої особи ФГВФО оскаржувати судові рішення у справі про банкрутство від імені юридичної особи – ПАТ «Український інноваційний банк», теперішня назва ПАТ «Українська інноваційна компанія»:

Чи існує юридична особа з назвою ПАТ «УКРІНБАНК» та кодом ЄДРПОУ 05839888?

Який орган/суб'єкт наділений повноваженнями на управління ПАТ «Український інноваційний банк», яке в подальшому змінило назву на ПАТ «Українська інноваційна компанія»?

Чи може юридична особа, у якій відсутній код з ЄДРПОУ або з кодом іншої юридичної особи, вчиняти будь-які дії при розгляді справи про банкрутство боржника, включаючи подання заяв, скарг, пояснень, заперечень тощо?

Щодо того, на підставі якого закону має ліквідуватись юридична особа ПАТ «Українська інноваційна компанія» (код ЄДРПОУ 05839888) – в порядку Кодексу

України з процедур банкрутства чи на підставі Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»:

Чи підлягає застосуванню Кодекс України з процедур банкрутства до ПАТ «Укрінком»?

Чи підлягає застосуванню Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» №590-ХІ при постановленні ухвали Господарського суду Луганської області від 15.05.2020 у справі №913/266/20?

Таке звернення обґрунтоване судом положеннями частини 7 статті 303 ГПК України, за якою після передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду визначений у ній суддя-доповідач у разі необхідності звертається до відповідних фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді стосовно підготовки наукового висновку щодо застосування норми права, питання щодо якого стало підставою для передачі справи на розгляд Великої Палати, крім випадків, коли висновок щодо застосування цієї норми у подібних правовідносинах був раніше отриманий Верховним Судом.

Факт звернення палати до фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді свідчить про існуючу законодавчу проблему, яка має бути розв'язана за наслідками розгляду поданих у справі касаційних скарг. При цьому на нашу думку, розв'язання такої проблеми має відбуватися з обов'язковим врахуванням та у повній відповідності до положень Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі також – **Конвенція**) та практики Європейського суду з прав людини (далі – **ЄСПЛ**), виходячи з наступного.

I. ВИСНОВКИ:

1. Конвенція та практика ЄСПЛ яка її тлумачить є частиною національного законодавства України та має пріоритет перед іншими актами законодавства України при розгляді справи №913/266/20, у зв'язку з чим підлягають обов'язковому врахуванню судом.

2. Уповноважена особа ФГВФО не має повноважень оскаржувати судові рішення у справі №913/266/20 про банкрутство від імені юридичної особи – ПАТ «Український інноваційний банк», теперішня назва ПАТ «Українська інноваційна компанія», оскільки в іншому випадку це порушувало би положення статті 6 Конвенції, статті 1 Протоколу 1 Конвенції та суперечило би відповідній практиці ЄСПЛ.

3. Юридична особа ПАТ «Українська інноваційна компанія» (код ЄДРПОУ 05839888) має ліквідуватись порядку та на підставі Кодексу України з процедур банкрутства. Ліквідація вказаної юридичної особи на підставі Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» порушувало би положення статті 6, 13 Конвенції, статті 1 Протоколу 1 Конвенції та суперечило би відповідній практиці ЄСПЛ.

II. ОБГРУНТУВАННЯ:

Розділ 1. Щодо обов'язковості положень Конвенції та практики ЄСПЛ, їх пріоритет перед законодавством України при розгляді справи №913/266/20.

Конвенція та практика ЄСПЛ є джерелом права та частиною національного законодавства України.

В Україні Конвенція має такий же статус, як і інші законодавчі акти, тобто є частиною національного законодавства України згідно із положенням статті 9 Конституції, яка проголошує, що *«чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України».*

З огляду на частину першу статті 22 Конституції, яка визначає, що «права і свободи людини й громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними», є всі підстави стверджувати, що у випадку, коли гарантії прав людини, що зафіксовані у Конвенції, з тієї чи іншої причини залишилися неповними у Конституції України, пріоритет набувають саме Конвенція та практика Європейського суду, яка є тлумаченням Конвенції.

Для судів України застосування Конвенції та практики Європейського суду набули особливої актуальності з прийняттям 23 лютого 2006 року Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», який увібрав у себе численні резолюції Комітету Міністрів Ради Європи.

По-перше, обов'язковість застосування рішень Європейського суду для судів України впливає з міжнародних зобов'язань України, які вона взяла на себе, ратифікувавши Конвенцію та Протоколи до неї, адже у частині першій Закону України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» прямо зазначається, що Україна повністю визнає «дію на своїй території статті 46 Конвенції щодо визнання обов'язковою і без укладення спеціальної угоди юрисдикції Суду з прав людини в усіх питаннях, що стосуються тлумачення і застосування Конвенції».

По-друге, існує обов'язковість не тільки виконання рішень Європейського суду, постановлених проти країни, а й застосування Конвенції та практики Європейського суду як джерела права.

Зокрема, відповідно до статті 2 Закону про виконання, рішення Європейського суду є обов'язковим для виконання Україною відповідно до статті 46 Конвенції. При цьому стаття 17 зазначеного Закону прямо визначає, що національні суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Європейського суду як джерело права. Це означає, що практика Європейського суду стосовно як України так і інших країн є обов'язковою для застосування суддями національних судів при вирішенні спорів.

У разі наявності колізій між нормами національного законодавства України та Конвенції пріоритетному, застосуванню підлягають саме норми Конвенції як міжнародного договору та практики ЄСПЛ як його тлумачення. .

Це впливає з наступного:

По-перше, діє міжнародний принцип добросовісного виконання державою своїх міжнародних зобов'язань, який фактично закріплений статтею 8 Конституцією України. Останній закріпився в процесі зміцнення міжнародних тенденцій «застосування примату міжнародного права». Цей принцип визначений, зокрема у статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України» 29 червня 2004 р., якою прямо визначається: «...якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору»

По-друге, при обґрунтуванні пріоритетності норм Конвенції, необхідно акцентувати увагу на частині 3 статті 22 Конституції, згідно з якою «при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод».

По-третє, відповідно до статті 3 ГПК України Судочинство в господарських судах здійснюється відповідно до Конституції України, цього Кодексу, Закону "Про міжнародне приватне право", Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила судочинства, ніж ті, що передбачені цим Кодексом, іншими законами України, застосовуються правила міжнародного договору.

Таким чином, Конвенція та практика ЄСПЛ є частиною національного законодавства України та мають пріоритет перед іншими актами законодавства України при розгляді справи №913/266/20, у зв'язку з чим підлягають обов'язковому врахуванню судом.

Розділ 2. Щодо відсутності в Уповноваженої особи ФГВФО повноважень оскаржувати судові рішення у справі №913/266/20 про банкрутство від імені юридичної особи – ПАТ «Український інноваційний банк» (теперішня назва ПАТ «Українська інноваційна компанія»).

Визнання за Уповноваженою особою ФГВФО повноважень оскаржувати судові рішення у справі №913/266/20 про банкрутство від імені юридичної особи – ПАТ «Український інноваційний банк» (теперішня назва ПАТ «Українська інноваційна компанія»), та зокрема: а) безпідставне визнання факту існування юридичної особи з назвою ПАТ «УКРІНБАНК» та кодом ЄДРПОУ 05839888 (замість юридичної особи з назвою ПАТ «Українська інноваційна компанія»); б) безпідставне визнання за Уповноваженою особою ФГВФО повноважень на управління ПАТ «Українська інноваційна компанія» (нова назва ПАТ «Український інноваційний банк»); с) а також визнання за «юридичною особою», у якій відсутній код з ЄДРПОУ або з кодом іншої юридичної особи, права вчиняти будь-які дії при розгляді справи про банкрутство боржника, включаючи подання заяв, скарг, пояснень, заперечень тощо, грубо суперечитиме наступним принципам та положенням Конвенції, а також пов'язаній з ними практиці ЄСПЛ, зокрема щодо наступного:

Щодо порушення статті 6 Конвенції в частині обов'язковості судових рішень та доступу до правосуддя.

Відповідно до статті 6 Конвенції «Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру ...». Поняття «цивільний» в Конвенції має автономне значення і беззаперечно поширюється на господарські справи за позовами юридичних осіб (*Bochan v. Ukraine* (no. 2) [GC], no. [22251/08](#), ECHR 2015).

При характеристиці структури цивільного судочинства та системи його провадження ЄСПЛ вважає, що в контексті ст. 6 ЄКПЛ виконання судового рішення має розглядатися як складова судового розгляду, оскільки невиконання рішення суду позбавляють положення п. 1 ст. 6 ЄКПЛ будь-якого сенсу.

Так, у справі *Shmalko v. Ukraine* (no. [60750/00](#), judgment of 20 July 2004) ЄСПЛ наголосив, що п. 1 ст. 6 гарантує кожному право на звернення до суду або арбітражу з позовом стосовно будь-яких його цивільних прав та обов'язків. Однак це право було б ілюзорним, якби правова система держави допускала, щоб остаточне судове рішення, яке має обов'язкову силу, не виконувалося на шкоду одній зі сторін. Було б незрозуміло, якби ст. 6 детально описувала процесуальні гарантії, які надаються сторонам у спорі, а саме – справедливий, публічний і швидкий розгляд, і водночас не передбачала виконання судових рішень. Якщо тлумачити ст. 6 ЄКПЛ як таку, що стосується виключно доступу до судового органу та судового провадження, то це могло б призводити до ситуацій, що суперечать принципу верховенства права, який договірні держави зобов'язалися поважати, ратифікуючи Конвенцію. Отже, для цілей ст. 6 ЄКПЛ виконання рішення, ухваленого будь-яким судом, має розцінюватися як складова частина «судового процесу».

Слід зазначити, що в певних обставинах невиконання судових рішень кваліфікується ЄСПЛ не лише як порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції, але і як порушення інших конвенційних прав. Зокрема, в «пілотному» рішенні у справі *Yuriy Nikolayevich Ivanov v. Ukraine* (no. [40450/04](#), 15 October 2009) ЄСПЛ Суд встановив відсутність на національному рівні жодного засобу юридичного захисту, який задовольняв би вимоги статті 13 Конвенції щодо скарг заявника на невиконання рішень, винесених судом на його користь. Крім того, затримка виплат за рішеннями національних судів або невиконання іншого майнового зобов'язання за судовим рішенням становить порушення статті 1 Протоколу 1 до Конвенції.

Крім того, якщо у справі *Burmych and Others v. Ukraine* ((striking out) [GC], nos. 46852/13 et al, 12 October 2017), Європейський суд з прав людини викреслив категорію справ щодо невиконання рішень проти України зі свого списку справ і передав їх на розгляд Комітету міністрів Ради Європи – це рішення стосувалося справ щодо **грошових боргів держави**, які залишалися невиконаними через низку факторів, що свідчать про структурні проблеми, які існують в Україні (див. *Yuriy Nikolayevich Ivanov*, цитований вище, § 84). Суд продовжує розглядати і виносити рішення якщо справи стосуються невиконання державним органом судових рішень, які зобов'язують здійснити певну дію, або утриматися від здійснення певних дій, тобто **що не пов'язано з вищезазначеними системними проблемами, а отже, потребує подальшого вивчення** (див. справу Сафонов і Сафонова проти України (див. *Safonov and Safonova v. Ukraine* (no. 24391/10, 18 June 2020), де ЄСПЛ встановив порушення Конвенції через тривале невиконання рішення суду про реєстрацію права власності на квартиру).

Більше того, у позиція ЄСПЛ щодо обов'язковості судових рішень зводиться не лише щодо його фактичного виконання в межах резолютивної частини, але й до того, що в будь-якому спорі рішення суду, яке вступило в законну силу, не може бути поставлено під сумнів (див. *Brumărescu v. Romania* ([GC], no. [28342/95](#), § 61, ECHR 1999-VII).

Так, в рішенні *BUSHBM-PLYUS, TOV v. Ukraine* ([Committee], no. [20880/07](#), 6 June 2019), також ухваленому після рішення у справі *Burmych and Others v. Ukraine*, Суд встановив **порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції** в обставинах, коли підприємство заявник отримало рішення на свою користь в спорі з державним підприємством, яке не було виконане, а потім в іншому провадженні між тими самими сторонами інший господарський суд прийняв протилежне рішення, чим унеможливив виконання первинного рішення. Невиконання рішення шляхом надання «другого шансу», що дозволило державі повторно розглянути спір, який вже був вирішений, створило юридичну невизначеність, позбавивши перше рішення будь-якої законної сили.

В цьому рішенні (див. § 33) ЄСПЛ наголосив, «що ситуація, коли факти, які вже були встановлені остаточним рішенням в одній справі, пізніше були відкинуті судами у новій справі між тими самими сторонами, є аналогічною ситуації, коли після відновлення провадження рішення, яке набрало законної сили та підлягало виконанню, було повністю скасовано. Суд вже визнав, що така ситуація порушує принцип юридичної визначеності (див., наприклад, рішення у справі *Esertas v. Lithuania* (но. [50208/06](#), § 25, 31 May 2012)).

Абсолютно аналогічно, безпідставне закріплення за Уповноваженою особою ФГВФО повноважень оскаржувати судові рішення у справі №913/266/20 про банкрутство від імені юридичної особи – ПАТ «Український інноваційний банк» буде порушувати з точки зору ЄСПЛ юридичну визначеність (і відповідно вимоги Конвенції) через ігнорування великої кількості судових рішень, які переконливо виключають будь-яку наявність в Уповноваженій особі ФГВФО будь-яких прав щодо ПАТ «Українська інноваційна компанія», зокрема:

- *Постанова Окружного адміністративного суду м. Києва від 14.12.2017 року в справі 826/14033/17, Постанова Київського апеляційного адміністративного суду від 20.02.2018 року та Постанова Касаційного адміністративного суду від 09.08.2019 року, якими було визнано незаконною та скасовано Постанову Правління Національного банку України № 934 «Про віднесення Публічного акціонерного товариства «Укрінбанк» до категорії неплатоспроможних» та Рішення Виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб № 239 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «Укрінбанк» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку». Судовими рішеннями у цій справі процедура введення тимчасової адміністрації в ПАТ «Укрінком» була визнана протиправною та скасована в судовому порядку, та встановлено відсутність будь-яких законних повноважень у Фонду гарантування вкладів фізичних осіб чи будь-яких пов'язаних з ним посадових осіб щодо ПАТ «Українська інноваційна компанія» (попередня назва – ПАТ «Укрінбанк»).*
- *Постанова Окружного адміністративного суду м. Києва від 29.04.2016 року, Ухвала Київського апеляційного адміністративного суду від 13.07.2016 року, Ухвала Вищого адміністративного суду України від 23.11.2016 року у справі № 826/5325/16 визнано протиправною та скасовано постанову Правління Національного банку України від 22.03.2016 № 180 «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію Публічного акціонерного товариства «Український Інноваційний Банк» з моменту її прийняття та визнано протиправним і скасовано рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 22.03.2016 № 385 «Про початок процедури ліквідації Публічного акціонерного товариства «Український Інноваційний Банк» та делегування повноважень ліквідатора банку» з моменту його прийняття, а також зобов'язано відновити функціонування банку в обсязі та стані, який існував до прийняття постанови правління НБУ про відкликання банківської ліцензії, повернути банківську ліцензію та підключити до відповідних платіжних систем. Як і у попередній справі №826/14033/17, судовими рішеннями у цій справі встановлено відсутність будь-яких законних повноважень у Фонду гарантування вкладів фізичних осіб чи будь-яких пов'язаних з ним посадових осіб щодо ПАТ «Українська інноваційна компанія» (попередня назва – ПАТ «Укрінбанк»).*
- *Ухвалу Окружного адміністративного суду міста Києва від 19.04.2021, залишеною без змін Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду*

від 21.07.2021 та ухвалою Верховного Суду Касаційного адміністративного суду від 19.10.2021 року по справі №826/5325/16, якою задоволено заяву Карякіна Е.С. - змінено спосіб виконання постанови Окружного адміністративного суду міста Києва від 29.04.2016 у справі №826/5325/16 в частині повернення банківської ліцензії та відновлення функціонування банку на наступний спосіб: «Виключити відомості про Публічне акціонерне товариство "Українська інноваційна компанія" (попередня назва - "Український інноваційний банк") (ідентифікаційний код 05839888) із Державного реєстру банків України».

- Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 18.10.2018 року у справі № 826/4471/18, залишене без змін Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 13.03.2019 року у справі № 826/4471/18 та Постановою Касаційного адміністративного суду від 18.10.2022 року у справі № 826/4471/18, яким Рішення Виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15 лютого 2018 року № 536 «Про продовження строків здійснення процедури ліквідації ПАТ «Укрінбанк» строком на один рік з 23 березня 2018 року до 22 березня 2019 року включно» скасовано в судому порядку та визнані протиправними. Більше того, в Касаційній адміністративний суд в Постанові від 18.10.2022 року у справі № 826/4471/18 здійснив наступний правовий висновок, який не може бути в подальшому ігнорований: «Враховуючи, що постанову Правління Національного банку України від 22.03.2016 № 180 та рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 22.03.2016 № 385 скасовані, колегія суддів погоджується з висновками судів попередніх інстанцій, що рішення від 15 лютого 2018 року № 536 про продовження строків здійснення процедури ліквідації ПАТ «Укрінбанк» та продовження повноваження ліквідатора ПАТ «Укрінбанк» підлягає скасуванню, оскільки є похідним від скасованих рішень та спрямованим на продовження процедури ліквідації банку, яка визнана судами протиправною.»
- Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 25.01.2021 року у справі № 640/5446/19, залишена без змін Постановою Шостого апеляційного господарського суду від 30.01.2023 року у справі № 640/5446/19, яким Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.03.2019 №622 «Про продовження строків здійснення процедури ліквідації ПАТ «УКРІНБАНК» строком на один рік з 23.03.2019 до 22.03.2020 включно» скасовано в судому порядку та визнані протиправними з тих же мотивів.
- Рішення судів у справах 826/11199/16, №826/18320/16, яким встановлено законність реєстраційних дій щодо зміни назви та видів діяльності ПАТ «Укрінком» (попередня назва ПАТ «Укрінбанк»), яке продовжило свою діяльність як акціонерне товариство - небанківська установа. Зокрема, у вказаних справах №826/11199/16, №826/18320/16 суди відмовили у задоволенні позовів Фонду про визнання протиправними та скасування реєстраційних дій щодо внесення змін до відомостей про юридичну особу, що не пов'язані зі змінами в установчих документах - в тому числі відповідно до рішень загальних зборів від 13.07.2016.

Всі вказані рішення постановлені у справах за участі ПАТ «Укрінком» та Фондом та є обов'язковими для обох вказаних учасників. Отже саме по собі ігнорування судових рішень є грубим порушенням положень статті 6 Конвенції та практики ЄСПЛ щодо її застосування.

Крім того, важливо звернути увагу, що *такі рішення українських судів були направлені на відновлення прав на мирне володіння майном ПАТ «Укрінком» та його акціонерів, а отже невиконання таких рішень, окрім порушення статті 6 Конвенції, створює інші порушення вимог Конвенції, описані нижче.*

Щодо порушення статті 1 Протоколу 1 Конвенції щодо права особи на мирне володіння майном

Відповідно до статті 1 Протоколу 1 Конвенції *«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права.»*

Згідно практики ЄСПЛ будь-яка **ліцензія на ведення підприємницької діяльності (бізнесу) є власністю в автономному понятті Конвенції.** Її відкликання є втручанням у право, гарантоване статтею 1 Протоколу No. 1 (див. *Megadat.com SRL v. Moldova*, no. [21151/04](#), §§ 62-63, 8 April 2008; *Bimer S.A. v. Moldova*), no. [15084/03](#), § 49, 10 July 2007; *Rosenzweig and Bonded Warehouses Ltd. v. Poland*, no. [51728/99](#), § 49, 28 July 2005; *Tre Traktörer Aktiebolag v. Sweden*, judgment of 7 July 1989, Series A no. 159, § 53; *Vékony v. Hungary*, no. [65681/13](#), § 29, 13 January 2015; *Fredin v. Sweden (no. 1)*, judgment of 18 February 1991, Series A no. 192, § 40; *Malik v. the United Kingdom*, no. [23780/08](#), § 90, 13 March 2012; *NIT S.R.L. v. the Republic of Moldova*), [GC], no. [28470/12](#), § 235, 5 April 2022).

Банківська ліцензія, наслідком скасування якої автоматично ставала примусова ліквідація банку, вважається «майном» (див. *Capital Bank AD v. Bulgaria*, no. [49429/99](#), § 130, ECHR 2005-XII (extracts)).

Більше того, «захоплення» приватного банку державними органами може розглядатися як втручання в право власності колишніх акціонерів банку (*Süzer et Eksen Holding A. Ş. v. Turkey*, no. [6334/05](#), §§ 143-144, 23 octobre 2012). **Обставини та висновки цієї справи заслуговують на увагу при розгляді справи №913/266/20.** В цій справі заявники - мажоритарні акціонери та головою правління приватного банку "Кентбанк" зіткнулися із примусовою передачею Агентством з Банківського регулювання і нагляду (АБН) їхнього банку до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО). Поки два адміністративні позови, подані позивачами, все ще розглядалися, АБН та ФГВФО зупинили ліквідацію Кентбанку та об'єднали його з іншим банком, переданим до ФГВФО. У 2004 році судами було скасовано розпорядження про передачу Кентбанку до ФГВФО та про злиття Кентбанку з іншим банком. Позивачі неодноразово зверталися до АБН із заявами про примусове виконання рішень 2004 року; у 2008 і 2009 роках суд задовольнив вимоги заявників. ЄСПЛ встановив, що отримавши судові рішення проти нього, АБН був зобов'язаний вжити всіх необхідних заходів для відновлення фактичної та правової ситуації, яка, ймовірно, існувала б, якби Кентбанк не був незаконно переданий до ФГВФО. Однак він не вжив жодних заходів для забезпечення виконання остаточних і таких, що підлягають виконанню, адміністративних рішень, винесених проти нього, порушивши право заявників на суд в сенсі пункту 1 статті 6 Конвенції. Крім того, заходи, вжиті АБН, призвели до позбавлення заявників економічних прав, як матеріальних, так і нематеріальних, пов'язаних з діяльністю їхнього колишнього банку, в порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

Отже незаконне позбавлення ПАТ «Українська інноваційна компанія» банківської ліцензії всупереч вказаним вище рішенням Окружного адміністративного суду м. Києва, жодним чином не призвело до її реорганізації чи створення нової компанії або інших утворень, які би позбавили вказану особу її майна чи визначених акціонерами

органів управління, чи виникнення у Фонду (її уповноваженої особи) будь-яких прав щодо такої особи. Навпаки, оскільки банківська ліцензія є різновидом «майна» («власності»), то її незаконне позбавлення могло призвести до виникнення у ПАТ «Українська інноваційна компанія» вимог до Національного банку України та Фонду, у зв'язку з таким протиправним позбавленням, які можуть бути окремим предметом судового захисту.

Згідно положень Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», пункт 1 частини 1 статті 4 якої визначає принцип обов'язковості державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі; а частина 4 статті 10 передбачає, що саме відомості, що містяться в Єдиному державному реєстрі, використовуються для ідентифікації юридичної особи. При цьому відсутній будь-який закон який би підтверджував можливість ігнорування вказаних офіційних відомостей.

Навпаки, в пункті 17 частини 1 статті 2 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» чітко визначено, що уповноважена особа Фонду - працівник Фонду, який від імені Фонду та в межах повноважень, передбачених цим Законом та/або делегованих Фондом, виконує дії із забезпечення виведення банку з ринку під час здійснення тимчасової адміністрації неплатоспроможного банку та/або ліквідації банку. Відповідно до частин 6 та 8 статті 36 вказаного Закону оплата праці уповноваженої особи Фонду здійснюється Фондом у межах затвердженого штатного розпису. Уповноважена особа Фонду у своїй діяльності підзвітна Фонду, який несе відповідальність за дії уповноваженої особи Фонду.

Отже, зважаючи на те, що скасування банківської ліцензії та спроба отримання контролю над ПАТ «Укрінком» з боку Української держави були вчинені незаконно, що підтверджується наведеними вище рішеннями українських судів, а також беручи до уваги вищевказану практику ЄСПЛ, вважаємо неприпустимим та таким, що грубо порушуватиме гарантоване право ПАТ «Укрінком» та його акціонерів на мирне володіння майном (ст.1 протокол 1 Конвенції) та право на доступ до суду (ст.6 Конвенції), ситуацію, за якої:

- а) буде визнано факт існування юридичної особи з назвою ПАТ «УКРІНБАНК» та кодом ЄДРПОУ 05839888, фактично замість юридичної особи зі зміненою правомочними акціонерами назвою – ПАТ «Українська інноваційна компанія»;*
- б) за Уповноваженою особою ФГВФО будуть визнані повноважень на управління ПАТ «Українська інноваційна компанія» (нова назва ПАТ «Український інноваційний банк»), попри те, що акціонери не давали такої згоди, а відповідна спроба отримання контролю над юридичною особою попри волю їх власників була визнана незаконною;*
- с) за «юридичною особою» ПАТ «Укрібанк», у якій відсутній код з ЄДРПОУ або яка використовуватиме код іншої юридичної особи – ПАТ «Укрінком», буде закріплено право вчиняти будь-які дії при розгляді справи про банкрутство боржника, включаючи подання заяв, скарг, пояснень, заперечень тощо.*

Визнання за Уповноваженою особою ФГВФО повноважень оскаржувати судові рішення у справі №913/266/20 про банкрутство від імені юридичної особи – ПАТ «Український інноваційний банк» (теперішня назва ПАТ «Українська інноваційна компанія») грубо суперечитиме принципам та положенням Конвенції, витлумаченим у вказаних рішеннях ЄСПЛ.

Розділ 3. Щодо необхідності банкрутства ПАТ «Українська інноваційна компанія» (код ЄДРПОУ 05839888) на підставі Кодексу України з процедур банкрутства, та неможливості ліквідації вказаної юридичної особи на підставі Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Незастосування господарським судом Кодексу України з процедур банкрутства до ПАТ «Укрінком» та натомість застосування Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» №590-XI при постанововленні ухвали Господарського суду Луганської області від 15.05.2020 у справі №913/266/20, грубо суперечитиме наступним принципам та положенням Конвенції, роз'ясненими ЄСПЛ, зокрема щодо наступного:

Щодо порушення статті 6 Конвенції в частині обов'язковості судових рішень та доступу до правосуддя, а також статті 13 Конвенції щодо ефективних засобів правового захисту.

По-перше, ліквідація ПАТ «Українська інноваційна компанія» підставі Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» свідчатиме про зумисне ігнорування великої кількості наведених вище чинних рішень українських судів у спорах між Фондом та ПАТ «Українська інноваційна компанія» (код ЄДРПОУ 05839888), зокрема:

1) Постанова Окружного адміністративного суду м. Києва від 14.12.2017 року Постанова Київського апеляційного адміністративного суду від 20.02.2018 року та Постанова Касаційного адміністративного суду від 09.08.2019 року у справі 826/14033/17 (щодо незаконності тимчасової адміністрації); 2) Постанова Окружного адміністративного суду м. Києва від 29.04.2016 року, Ухвала Київського апеляційного адміністративного суду від 13.07.2016 року, Ухвала Вищого адміністративного суду України від 23.11.2016 року у справі № 826/5325/16 (щодо незаконності ліквідації); 3) Ухвалу Окружного адміністративного суду міста Києва від 19.04.2021, Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 21.07.2021 та ухвалою Верховного Суду Касаційного адміністративного суду від 19.10.2021 року по справі №826/5325/16 (про виключення відомостей із Державного реєстру банків України); 4) Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 18.10.2018 року у справі № 826/4471/18, залишене без змін Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 13.03.2019 року у справі № 826/4471/18 та Постановою Касаційного адміністративного суду від 18.10.2022 року у справі № 826/4471/18 (про незаконність продовження строків здійснення процедури ліквідації ПАТ «Укрінбанк»; 5) Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 25.01.2021 року у справі № 640/5446/19, залишена без змін Постановою Шостого апеляційного господарського суду від 30.01.2023 року у справі № 640/5446/19, яким Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.03.2019 №622 «Про продовження строків здійснення процедури ліквідації ПАТ «УКРІНБАНК» строком на один рік з 23.03.2019 до 22.03.2020 включно» скасовано в судому порядку та визнані протиправними з тих же мотивів. 6) Рішення судів у справах 826/11199/16, №826/18320/16 (про законність реєстраційних дій щодо зміни назви та видів діяльності ПАТ «Укрінком», та інші,

якими прямо скасовано юридичну підставу для введення тимчасової адміністрації ПАТ «Українська інноваційна компанія» та початку його ліквідації за Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», визначено незаконність такої ліквідації та відсутність будь-яких повноважень Фонду чи його Уповноваженою особи щодо ПАТ «Українська інноваційна компанія», а також встановлення про непоширення на ПАТ «Українська інноваційна компанія» Закону України «Про систему

гарантування вкладів фізичних осіб» чи іншого банківського законодавства, зокрема і через завершення процедури та відсутність у неї статусу банківської установи.

Ігнорування вказаних судових рішень буде грубим порушенням статті 6 Конвенції в частині обов'язковості судових рішень – див., у схожих обставинах, вказану вище справу *Süzer et Eksen Holding A. Ş. v. Turkey*, а також цілу низку справ щодо обов'язковості судових рішень (*Guðmundur Andri Ástráðsson v. Iceland* [GC], no. [26374/18](#), 1 December 2020, § 238 з подальшими посиланнями; *Treguet v. Russia*, no. 45580/15, § 28, 20 September 2022; *Balan v. Moldova (No. 2)*, no. [49016/10](#), § 27 і далі, 29 November 2022). В силу цього принципу жодна сторона не має права вимагати перегляду остаточного і обов'язкового судового рішення лише з метою отримання повторного слухання та нового вирішення справи, а сама можливість існування двох поглядів на предмет не є достатньою підставою для повторного розгляду справи (*Balan v. Moldova (No. 2)*). Зокрема, в практиці Суду щодо принципу *res judicata* розглядалися ситуації, коли остаточне судове рішення не скасовувалося, але позбавлялося законної сили на підставі рішення, винесеного в рамках іншого провадження (див., наприклад, рішення у справі *Gražulevičiūtė v. Lithuania*, no. [53176/17](#), 14 December 2021) де Суд дійшов висновку, що принцип правової визначеності диктує, що коли спір розглядається судом по суті, він повинен бути вирішений раз і назавжди, а не давати державі "другий шанс" на перегляд спору, який вже розглядався і був вирішений остаточно судовим рішенням, адже такий перегляд зводить нанівець судовий процес.

В цьому сенсі ми підтримаємо колег, які вказали, що Фонд руками суду у справі про банкрутство намагається перескочити низку програних етапів спірних взаємовідносин з Боржником та визнати свій корпоративний контроль над Боржником через рішення у банкрутстві. Але суд не може, не порушивши пункт 1 статті 6 Конвенції, «переглянути» де-факто остаточні рішення своїх колег у адміністративних та господарських справах.

По-друге, процедура банкрутства на підставі Кодексу України з процедур банкрутства є формою реалізації ПАТ «Українська інноваційна компанія» та усіма його кредиторами, включаючи сам Фонд, «права **кожного** на справедливий і публічний *розгляд його справи* упродовж розумного строку **незалежним і безстороннім судом**», **встановленим законом**, який вирішить спір зокрема щодо його **прав та обов'язків цивільного характеру** (стаття 6 Конвенції).

У справах *Albert and Le Compte v. Belgium* (10 February 1983, Series A no. 58 § 29), *Ortenberg v. Austria* (25 November 1994, Series A no. 295-B, § 31), багатьох інших, включаючи *Denisov v. Ukraine* ([GC], no. [76639/11](#), § 65, 25 September 2018) Європейським судом з прав людини було сформовано правову позицію, що у випадках, коли рішення, прийняті адміністративними органами влади, що визначають права та обов'язки цивільного характеру, самі по собі не відповідають вимогам статті 6 Конвенції, необхідно, щоб такі рішення у подальшому підлягали контролю з боку «судового органу», який має повну юрисдикцію» та забезпечує гарантії цієї статті.

У згаданій вище справі *Capital Bank AD v. Bulgaria* щодо відкликання банківської ліцензії Європейський суд з прав людини вказав: «Дія, яка призвела до таких серйозних наслідків, може бути правомірною лише за умови, що вона здійснюється після чи підлягає **перевіріці під час судового розгляду**, який надає відповідному банку обґрунтовану можливість представити свою справу компетентному органу влади з метою ефективного оскарження згаданих заходів...» (див. § 135). Оскільки відповідні положення національного законодавства прямо виключали таку можливість, і, як наслідок, така процедура не була доступна у справі, Суд встановив порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

У справі *Feldman and Slovyanskyu Bank v. Ukraine*, no. [42758/05](#), 21 December 2017 Європейський суд з прав людини визнав наступне :

«58. Адміністративна процедура, яка призвела до оскаржуваних заходів, була повністю покладена на НБУ, який користувався широкою свободою розсуду у цій сфері, і не вбачається, що були забезпечені належні гарантії незалежності та неупередженості в процесі прийняття рішень. Ці гарантії були особливо актуальними у цій справі з огляду на причетність НБУ до ситуації банку-заявника внаслідок застосування попередніх заходів впливу до прийняття оскаржуваної постанови ... та враховуючи інші обставини, які склалися навколо банку-заявника ... Крім того, ніщо не свідчить про те, що адміністративна процедура, в результаті якої було прийнято постанову НБУ від 11 січня 2001 року, передбачала будь-яку ефективну участь керівництва банку з метою надання йому можливості викласти свою позицію щодо ситуації та, за необхідності, висунути заперечення проти запланованих заходів до їх застосування. Ніщо не свідчить про те, що будь-які обґрунтовані міркування, у тому числі терміновість і надзвичайні обставини, переважили необхідність такої ефективної участі у процедурі ...

59. Насамкінець, не було ефективних ретроспективних засобів юридичного захисту, які би банк-заявник міг використати щодо постанови НБУ. Зокрема, наведений аналіз за пунктом 1 статті 6 Конвенції довів, що банк-заявник не мав доступу до суду для оскарження заходів, застосованих НБУ.

60. У світлі зазначеного, Суд доходить висновку, що втручання у право банку-заявника володіти своїм майном не супроводжувалося достатніми гарантіями проти свавілля, а, отже, було незаконним у розумінні статті 1 Першого протоколу до Конвенції. Зазначені міркування є достатніми для того, щоб Суд встановив, що було порушення цього положення.

Варто звернути увагу, що Фонд наголошує на процедурі, яка визначена в Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», яка за своїм змістом та правовою природою не є судовою процедурою, здійснюється самим Фондом та позбавлена належного судового контролю. При цьому Фонд не віднесений законом до судових органів, а самостійним розгляд ним власних вимог, суперечитиме вимогам верховенства права та недопущення зловживань. Так, на відміну від Кодексу України з процедур банкрутства, де питання розгляду вимог кредиторів (частина 4 статті 60 Кодексу), визначення особи, яка здійснює процедуру ліквідації боржника (статті 58-60 Кодексу) належить до виключеної компетенції суду, а сама особа є незалежною від сторін (стаття 13, 61 Кодексу), Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», надає усі вказані повноваження самому Фонду без втручання суду та можливості ефективного судового перегляду цих питань (пункт 3 частини 1 статті 48 Закону, частина 2 статті 49 Закону – щодо одноосібного розгляду вимог кредиторів; статей 36, 44, 47 Закону – щодо порядку обрання та статусу уповноваженої особи Фонду), тим самим виключаючи доступ до правосуддя як іншим кредиторам боржника, так і самому боржнику. Такий розгляд без можливості судового перегляду очевидно порушує Конвенцію, як впливає з вищенаведеного тлумачення Суду в справі Банка Слов'янський (*Feldman and Slovyanskyu Bank v. Ukraine*).

Відповідно до статті 8 Кодексу України з процедур банкрутства (КУзПБ) справи про банкрутство (неплатоспроможність) розглядаються господарськими судами за місцезнаходженням боржника - юридичної особи, місцем проживання фізичної особи або фізичної особи - підприємця. Зміна боржником зареєстрованого місцезнаходження або місця проживання після подання кредитором або боржником заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) не впливає на зміну територіальної підсудності господарського суду.

Отже саме господарський суд, а не Фонд, є «незалежним і безстороннім судом», встановленим законом» щодо вирішення питань неплатоспроможності ПАТ «Українська інноваційна компанія», його можливості виконання «*обов'язків цивільного характеру*» перед кількома кредиторами, зокрема і Фондом.

Положення частини 2 статті 2 КУЗПБ, яке встановлює, що «законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом не поширюється на банки, які виводяться з ринку або ліквідуються відповідно до законів України «Про банки і банківську діяльність» та «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», не може бути підставою відмови у порушенні провадження у справі про банкрутство за процедурою визначеною КУЗПБ та альтернативною формою реалізації конвенційного права на справедливий суд, оскільки: 1) воно не містить посилання на інший суд чи судовий порядок, який би вирішував вказані питання зберігаючи за боржником та кредиторами право на доступ до правосуддя, а Фонд, який здійснює процедуру ліквідації банків, не є «судом» в розумінні Конвенції. При цьому жодних випадків обмежень щодо такого права на судовий розгляд справи Конвенція не передбачає; це положення поширюється виключно на «банк» (*«юридичну особу, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків»*) - саме таке законодавче визначення терміну «банк» містилося в статті 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» на момент винесення Оскаржуваної Ухвали), тому не може поширюватися на Боржника – юридичну особу без жодних ознак банку - ні ліцензії, ні назви, ні запису в реєстрі банків, ні навіть вкладників; 2) на момент винесення Боржник не «*виводився з ринку*» або «*ліквідовувався*», оскільки законні підстави для цього були скасовані.

Жодне розширене тлумачення положення частини 2 статті 2 КУЗПБ в спосіб який би позбавляв ПАТ «Українська інноваційна компанія» доступу до суду є неприпустимим, а погана якість закону не є виправданням можливого порушенню Конвенції (див. нижче щодо якості закону).

Щодо порушення статті 1 Протоколу 1 Конвенції щодо права особи на мирне володіння майном та практики ЄСПЛ.

Як зазначено в рішенні у справі *Shchokin v. Ukraine* (nos. [23759/03](#) and [37943/06](#), 14 October 2010), перша та найважливіша вимога статті 1 Протоколу 1 Конвенції полягає в тому, що будь-яке втручання публічних органів у мирне володіння майном повинно бути **законним**. Так, друге речення першого пункту передбачає, що позбавлення власності можливе тільки «на умовах, передбачених законом», а другий пункт визнає, що держави мають право здійснювати контроль за використанням майна шляхом введення «законів». Більш того, верховенство права, один із основоположних принципів демократичного суспільства, притаманний усім статтям Конвенції. Таким чином, питання, чи було дотримано справедливого балансу між загальними інтересами суспільства та вимогами захисту основоположних прав окремої особи, виникає лише тоді, коли встановлено, що оскаржуване втручання відповідало **вимозі законності** і не було свавільним (див. рішення у справі *Iatridis v. Greece* [GC], no. [31107/96](#), § 58, ECHR 1999-II).

Говорячи про «законність», стаття 1 Протоколу 1 Конвенції посилається на ту саму концепцію, що міститься в інших положеннях Конвенції (див. рішення у справі *Špaček, s.r.o. v. the Czech Republic*, no. [26449/95](#), § 54, 9 November 1999). Ця концепція вимагає, перш за все, щоб такі заходи мали підстави в національному законодавстві. Вона також відсилає **до якості такого закону**, вимагаючи, щоб він був доступним для зацікавлених осіб, **чітким та передбачуваним у своєму застосуванні** (див. рішення у справі *Beyeler v. Italy* [GC], no. [33202/96](#), § 109, ECHR 2000-I).

Суд, зобов'язаний переконатися в тому, що спосіб, в який тлумачиться і застосовується національне законодавство, призводить до наслідків, **сумісних з принципами Конвенції** з точки зору тлумачення їх у світлі практики Суду (див. рішення у справі *Scordino v. Italy (no.1)* [GC], no. [36813/97](#), §§ 190-191, ECHR-2006-).

Виходячи з вищенаведених норм та принципів Конвенції, можна дійти висновку про те, що закон 590-IX від 13 травня 2020 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» не може бути застосований до спірних у справі відносин, виходячи з наступного.

Якщо застосовувати буквальне («чітке» та «передбачуване») тлумачення норм підпунктів 3-4 пункту II Прикінцевих та перехідних положень закону, які є ключовими щодо випадків, які існували до прийняття такого закону, то можна дійти до однозначного висновку, що за своїм змістом вони не можуть бути застосовні до ситуації у справі ПАТ «Українська інноваційна компанія».

Так, підпункт 1 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень містить доручення Фонду «**здійснити (продовжити)** процедури виведення **неплатоспроможних банків** з ринку, ліквідацію **банків** відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», підстави (індивідуальні акти) для початку тимчасової адміністрації, ліквідації яких було визнано протиправними (незаконними) та скасовано до дня набрання чинності цим Законом. Пункт 3 Прикінцевих та перехідних положень містить вказівку самим **Банкам/юридичним особам**, у яких Національним банком України відкликано банківські ліцензії, *але відомості про які наявні в Державному реєстрі банків*, підстави (індивідуальні акти) для запровадження тимчасової адміністрації, ліквідації яких було визнано протиправними (незаконними) та скасовано до дня набрання чинності цим Законом, забезпечити передачу уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб печаток і штампів, матеріальних та інших цінностей, бухгалтерської та іншої документації банку. Отже, закон буквально розрізняє 2 (дві) окремі категорії юридичних осіб – «банки» та «юридичні особи, у яких Національним банком України відкликано банківські ліцензії, але відомості про які наявні в Державному реєстрі банків». Вказівка щодо продовження процедури ліквідації міститься лише щодо категорії «банки». Юридичні особи, у яких Національним банком України відкликано банківські ліцензії, але відомості про які наявні в Державному реєстрі банків, мають лише обов'язок щодо передачі документів.

Проте ПАТ «Українська інноваційна компанія» не підпадає під жодну з наведених в Законі категорій – **не є ні банком** (не має ліцензії, слова банк – в назві, а банківські послуги – у видах діяльності), **ні юридичною особою, у яких Національним банком України відкликано банківські ліцензії**, але відомості про які наявні в Державному реєстрі банків.

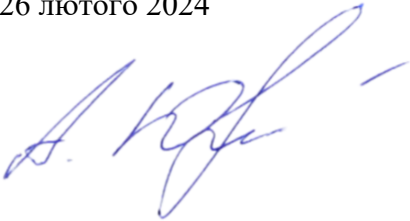
Крім того, закон 590-IX від 13 травня 2020 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» не може бути застосований до спірних у справі відносин у зв'язку з тим, що не має зворотної дії в часі. Так, Закон набрав чинності **23.05.2020 року**, при цьому Оскаржувана Ухвала прийнята судом **15.05.2020 року**.

Відповідно до статті 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. При цьому, відповідно до практики ЄСПЛ, принцип верховенства права і поняття справедливого судового розгляду, закріплені в статті 6, виключають будь-яке втручання законодавця у здійснення правосуддя з метою вплинути на судові вирішення спору. Зокрема, Суд знаходив порушення в ситуації втручання

законодавчого органу - в той час, коли провадження, в якому держава була стороною тривало і заявники мали остаточне рішення, що підлягало виконанню, проти держави - з метою вплинути на неминучий результат справи на користь держави (див. рішення *Stran Greek Refineries ma Stratis Andreadis v. Greece*, 9 December 1994, Series A no. 301-B, §§ 49-50); коли приймався закон, який вирішальним чином вплинув на неминучий результат справи на користь держави (*Zielinski and Pradal and Gonzalez and Others v. France* ([GC], nos. [24846/94](#) and [34165/96](#) to [34173/96](#), ECHR 1999-VII, § 59); в ситуації прийняття у вирішальний момент провадження у Касаційному суді закону, який для практичних цілей вирішував питання по суті і робив продовження судового розгляду таким, що втратило сенс (*Papageorgiou v. Greece*, judgment of 22 October 1997, *Reports* 1997-VI); коли рішення апеляційного суду, ґрунтувалося на законі, прийнятому під час розгляду справи, яке вплинуло на результат провадження (*Anagnostopoulos and Others v. Greece*, no. [39374/98](#), § 20-21, ECHR 2000-XI).

Вказані вище правові позиції ЄСПЛ мають бути враховані при розгляді справи про банкрутство ПАТ «Українська інноваційна компанія» (код ЄДРПОУ 05839888).

26 лютого 2024

Ганна Юдківська

Кандидат юридичних наук

Заступник голови Робочої групи ООН з довільних затримань

Віце-президент Європейського товариства міжнародного права

Суддя Європейського суду з прав людини у 2010-2022 роках